

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGŨ VĂN – NINH THUẬN NĂM 2025****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

XIN QUÊ**(Tạ Bá Hương)**

*Xin quê một vạt bùn nâu
một vai áo mẹ một câu hát chèo
xin quê một gánh gieo neo
một cơn gió một cánh diều vút lên
xin quê một tiếng mõ rền
một lời ru cũ một miền ca dao
xin quê một buổi chiều nao
một lần roi vọt xanh vào giấc mơ
xin quê một thuở đại khờ
một làn khói bếp một bờ tre xanh
tôi mang về phở dạm dành
hành trang mình với đời mình trắng treo.*

(In trên Báo Văn nghệ, số 1+2, ngày 04/1/2025, tr. 25)

Thực hiện các yêu cầu:**Câu 1.** Liệt kê một hình ảnh có trong hai dòng thơ đầu của văn bản “Xin quê” - Tạ Bá Hương.**Câu 2.** Chỉ ra số từ được dùng xuyên suốt ở văn bản đã nêu.**Câu 3.** Trình bày cách hiểu của em về tình cảm của tác giả được thể hiện qua việc sử dụng cụm từ “xin quê” ở bài thơ trên.**Câu 4.** Cuối thi phẩm, tác giả viết: “tôi mang về phở dạm dành/ hành trang mình với đời mình trắng treo”.
Nêu đánh giá của em về hai dòng thơ cuối này và lí giải vì sao em đánh giá như vậy.**Câu 5.** Viết khoảng 3 đến 5 câu về cảm xúc của em sau khi đọc xong bài thơ ở phần đọc hiểu.**II. PHẦN VIẾT (6.0 điểm)****Câu 1.** Viết đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày cảm nghĩ của em về đoạn thơ dưới đây:

*“Xin quê một vạt bùn nâu
một vai áo mẹ một câu hát chèo
xin quê một gánh gieo neo
một cơn gió một cánh diều vút lên
xin quê một tiếng mõ rền*

một lời ru cũ một miền ca dao”.

Câu 2. Trong cuộc sống hiện nay vẫn có hiện tượng một số bạn học sinh sống với thái độ thiếu sự biết ơn. Làm sao để có thể khắc phục được tình trạng này? Hãy viết bài văn trình bày quan điểm của em về vấn đề được đặt ra.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0.75 điểm)	HS chọn một trong các hình ảnh có trong hai dòng thơ đầu: + “vật bùn nâu” + “vai áo mẹ” + “câu hát chèo”
	Câu 2. (0.75 điểm)	Số từ “một” được tác giả sử dụng trong xuyên suốt văn bản thơ
	Câu 3. (1 điểm)	<i>Học sinh trình bày theo cảm nhận của bản thân, có lý giải. Sau đây là gợi ý:</i> Cụm từ “xin quê” thể hiện: - Nỗi nhớ thiết tha và tình yêu sâu sắc của tác giả với những ký ức bình dị, gần gũi của quê hương. - Tác giả đang tìm cách níu giữ, mang theo những giá trị quê nhà – từ hình ảnh, âm thanh đến ký ức tuổi thơ, chúng như một phần không thể thiếu trong hành trang của cuộc đời.
	Câu 4. (1 điểm)	<i>Học sinh trình bày theo cảm nhận của bản thân, có lý giải. Sau đây là gợi ý:</i> Hai câu thơ thể hiện tình cảm sâu nặng, tha thiết của tác giả dành cho quê hương. Lý giải: - “dặm dành” là sự nâng niu, cất giữ từng kỉ niệm quê nhà nhưng một phần quý giá. - Hình ảnh “trăng treo” gợi sự lãng mạn, trong sáng, nhẹ nhàng mà quê hương để lại trong tâm hồn tác giả. => Hai câu thơ kết lại bài một cách tinh tế, sâu lắng, cho thấy quê hương không chỉ là nơi ra đi mà còn là điểm tựa thiêng liêng trong hành trình sống.

	Câu 5. (0,5 điểm)	<i>HS dựa vào văn bản đưa ra cảm nhận phù hợp, có lý giải.</i> Sau khi đọc bài thơ, em cảm thấy xúc động và lắng đọng. Những hình ảnh mộc mạc như cánh diều, tiếng mõ, bờ tre gợi nhớ đến tuổi thơ yên bình nơi làng quê. Bài thơ khiến em thêm trân trọng ký ức quê nhà và những điều tưởng chừng giản dị nhưng lại vô cùng thiêng liêng. Em cảm nhận được tình yêu quê sâu sắc và chân thành của tác giả – một tình yêu mà ai từng rời xa quê cũng có thể đồng cảm.
PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	Câu 1. (2,0 điểm)	* Mở đoạn: Giới thiệu đoạn thơ trích trong bài thơ “Xin quê” của Tạ Bá Hương và nêu khái quát cảm nhận về đoạn thơ * Thân đoạn: - Hình ảnh quê hương gần gũi, bình dị: + “Vật bùn nâu”, “vai áo mẹ”, “câu hát chèo” → Gợi sự mộc mạc, tình mẫu tử và nét văn hóa dân gian. + “Gánh gieo neo”, “cánh diều”, “tiếng mõ rền” → Cuộc sống lam lũ nhưng đầy kỷ niệm tuổi thơ. - Tình cảm của tác giả : + Yêu quê bằng tình cảm chân thành, sâu lắng. + Nỗi niềm hoài niệm, có chút xót xa vì những điều giản dị ấy giờ chỉ còn trong ký ức. - Đặc sắc nghệ thuật: + Điệp từ “xin quê” như lời khẩn cầu, thể hiện nỗi nhớ da diết và sự trân quý từng ký ức nhỏ bé. + Số từ “một” lặp lại → Nhấn mạnh sự thiêng liêng của từng khoảnh khắc quê hương. + Các hình ảnh thơ đều giàu tính gợi cảm, đậm chất dân gian và truyền thống. * Kết đoạn: Khẳng định lại giá trị đoạn thơ và nêu thông điệp ý nghĩa
	Câu 2. (4,0 điểm)	1. Mở bài - Dẫn dắt vấn đề: Trong cuộc sống hiện nay vẫn có hiện tượng một số bạn học sinh sống với thái độ thiếu biết ơn. - Xác định vấn đề: giải pháp để khắc phục tình trạng sống thiếu biết ơn của giới trẻ

	2. Thân bài <i>a. Giải thích</i> - Lòng biết ơn là sự trân trọng, ghi nhớ công ơn và tình cảm của người khác đã dành cho mình; là biểu hiện của đạo lý “uống nước nhớ nguồn”. - Thái độ sống thiếu biết ơn có biểu hiện: + Vô lễ với cha mẹ, coi thường công ơn nuôi dưỡng. + Thờ ơ với thầy cô, không tôn trọng công sức dạy dỗ. + Không quý trọng bạn bè giúp đỡ mình. + Ích kỉ, chỉ nghĩ đến bản thân, vô cảm trước những điều tốt đẹp người khác mang lại. <i>b. Nguyên nhân</i> - Tác động của lối sống thực dụng, cá nhân, ảnh hưởng từ mạng xã hội. - Gia đình quá nuông chiều hoặc thiếu sự giáo dục về đạo đức. - Nhà trường chú trọng kiến thức mà thiếu giáo dục kỹ năng sống, nhân cách. - Bản thân học sinh chưa nhận thức đúng về giá trị của lòng biết ơn. <i>c. Tác hại</i> - Làm mai một đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc. - Gây ra các mối quan hệ rạn nứt giữa người với người. - Cá nhân dễ trở nên cô lập, lạnh lùng, thiếu tình người. - Xã hội khó phát triển bền vững nếu thiếu tình thương và sự tri ân. <i>d. Giải pháp</i> - Với cá nhân học sinh: + Tự rèn luyện lòng biết ơn qua hành động hằng ngày: vâng lời cha mẹ, kính trọng thầy cô, giúp đỡ bạn bè. + Biết suy ngẫm và học cách đặt mình vào vị trí người khác để hiểu và trân trọng. - Với gia đình: + Dạy con từ nhỏ về lòng biết ơn qua những việc giản dị như chào hỏi, cảm ơn, xin lỗi. + Làm gương cho con trong cách ứng xử với người xung quanh. - Với nhà trường: + Tăng cường giáo dục đạo đức, kỹ năng sống. + Lòng ghép các hoạt động ngoại khóa, trải nghiệm giúp học sinh hiểu và thực hành lòng biết ơn.
--	--

	- Về xã hội: Xây dựng môi trường sống lành mạnh, tôn vinh những hành động tri ân, nhân ái. <i>e. Phản đề</i> - Không phải học sinh nào cũng sống thiếu biết ơn, vẫn có nhiều bạn luôn lễ phép với người lớn, tri ân thầy cô, sống nghĩa tình với bạn bè. - Các hoạt động “tri ân”, “uống nước nhớ nguồn”, “đền ơn đáp nghĩa” vẫn được học sinh hưởng ứng nhiệt tình. - Dẫn chứng: HS lấy dẫn chứng phù hợp 3. Kết bài - Khẳng định lại vai trò quan trọng của lòng biết ơn trong đời sống cá nhân và xã hội. - Mỗi học sinh cần tự rèn luyện và lan tỏa giá trị sống đẹp ấy, bởi biết ơn chính là thước đo nhân cách và nền tảng để làm người tử tế.
--	---